

Seat No.

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-V Examination: March/April-2023
Sanskrit (Optional) Paper-IX
SANO9: Tarkasangraha

Day and Date: Saturday, 13/05/2023

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 ज्यावर साध्य आहे की नाही असा संदेह असतो तो होय.
अ) प्रतिज्ञा ब) पक्ष क) हेतू ड) विपक्ष
- 2 गन्धाने युक्त ती ----- होय.
अ) तेज ब) पृथिवी क) रूप ड) जल
- 3 द्वयणुकापासून निर्माण होणारा ----- वायू अनित्य होय.
अ) कार्यरूप ब) द्रव्यरूप क) परमाणुरूप ड) गुणरूप
- 4 रसनग्राह्यो गुणो -----।
अ) रसः ब) द्रव्यः क) संयोगः ड) पदार्थः
- 5 समवायी व असमवायी कारणाहून निमित्त कारण ----- असते.
अ) समान ब) भिन्न क) असमान ड) सर्वत्र
- 6 रूप ----- प्रकारचे आहेत.
अ) सात ब) पाच क) तीन ड) दोन
- 7 संयोगाचे प्रकार ----- आहे.
अ) चार ब) पाच क) सहा ड) तीन
- 8 संयोग नाश होणारा गुण ----- होय.
अ) पृथक्त्व ब) विभाग क) गुरुत्व ड) स्नेह
- 9 लिंग परामर्श म्हणजे ----- होय.
अ) प्रत्यक्ष ब) उपमिति क) अनुमान ड) शब्द
- 10 व्याप्तीने विशिष्ट असे पक्षधर्मतेचे ज्ञान म्हणजे ----- होय.
अ) पक्षधर्मता ब) हेतू क) परामर्श ड) लिंग
- 11 पक्ष, साध्य, हेतू, पक्षधर्मता, व्याप्ती व परामर्श हे ----- घटक आहेत.
अ) प्रत्यक्षाचे ब) शब्दप्रमाणाचे क) अनुमानाचे ड) अनुमितेचे

- 12 तर्कसंग्रह ग्रंथाच्या मंगलाचरणात -----देवतेला वंदन केले आहे.
अ)शिवः ब)विष्णुः क) ब्रह्मः ड) इन्द्रः
- 13 आकरज म्हणजे
- अ)विद्युतः ब) वह्निः क) औदर्य ड)सुवर्णः
- 14 पांढरा रंग -----राहतो.
अ) पृथ्वीमध्ये ब) जलामध्ये क) वायूमध्ये ड) आकाशामध्ये
- 15 चक्षुर्मात्रग्राह्यो गुणो-----|
अ) पदार्थः ब) द्रव्यम् क) संयोगः ड) रूप

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 रूपहितस्पर्शवान् वायुः|
- 2 प्रत्यक्ष प्रमाण स्पष्ट करा.
- 3 संयोगनाशको गुणो विभागः|
- 4 लिङ्ग त्रिविधम् |

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 शब्दप्रमाण स्पष्ट करा.
- 2 ज्ञानाधिकरणमात्मा|
- 3 अनुमानाचे दोन प्रकार स्पष्ट करा.
- 4 वाक्यार्थाचे ज्ञान होण्यास कारण असणारी तीन गोष्टी स्पष्ट करा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 वैशेषिकदर्शन व न्यायदर्शन : स्थूल परिचय करा.
- 2 उपाधी म्हणजे काय सांगून उपधीचे चार प्रकार स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-V Examination: March/April-2023
Sanskrit (Optional) Paper-IX
SANO9: Tarkasangraha

Day and Date: Saturday, 13/05/2023
Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Total Marks: 60

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 ज्यावर साध्य आहे की नाही असा संदेह असतो तो होय.

अ) प्रतिज्ञा ब) पक्ष क) हेतू ड) विपक्ष

Option 2

2 गन्धाने युक्त ती ----- होय.

अ) तेज ब) पृथिवी क) रूप ड) जल

Option 2

3 द्वयणुकापासून निर्माण होणारा ----- वायू अनित्य होय.

अ) कार्यरूप ब) द्रव्यरूप क) परमाणुरूप ड) गुणरूप

Option 1

4 रसनग्राह्यी गुणो -----।

अ) रसः ब) द्रव्यः क) संयोगः ड) पदार्थः

- Option 1
5 समवायी व असमवायी कारणाहून निमित्त कारण-----असते.
अ) समान ब)भिन्न क)असमान ड)सर्वत्र
- Option 2
6 रूप-----प्रकारचे आहेत.
अ) सात ब) पाच क) तीन ड) दोन
- Option 1
7 संयोगाचे प्रकार ----- आहे.
अ) चार ब) पाच क) सहा ड)तीन
- Option 4
8 संयोग नाश होणारा गुण ----- होय.
अ)पृथक्त्व ब)विभाग क) गुरुत्व ड) स्नेह
- Option 2
9 लिंग परामर्श म्हणजे ----- होय.
अ)प्रत्यक्ष ब) उपमिति क) अनुमान ड) शब्द
- Option 3
10 व्याप्तीने विशिष्ट असे पक्षधर्मतेचे ज्ञान म्हणजे ----- होय.
अ)पक्षधर्मता ब)हेतू क) परामर्श ड) लिंग
- Option 3
11 पक्ष,साध्य,हेतू,पक्षधर्मता,व्याप्ती व परामर्श हे ----- घटक आहेत.
अ) प्रत्यक्षाचे ब) शब्दप्रमाणाचे क) अनुमानाचे ड) अनुमितिके
- Option 3
12 तर्कसंग्रह ग्रंथाच्या मंगलाचरणात -----देवतेला वंदन केले आहे.
अ)शिवः ब)विष्णुः क) ब्रह्मः ड) इन्द्रः
- Option 1
13 आकरज म्हणजे
- अ)विद्युतः ब) वह्निः क) औदर्य ड)सुवर्णः
- Option 4
14 पांढरा रंग -----राहतो.
अ) पृथ्वीमध्ये ब) जलामध्ये क) वायूमध्ये ड) आकाशामध्ये
- Option 2
15 चक्षुर्मात्रग्राह्यो गुणो-----|
अ) पदार्थः ब) द्रव्यम् क) संयोगः ड) रूप
- Option 4
Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

- 1 रूपहितस्पर्शवान् वायुः|
Ans:
- 2 प्रत्यक्ष प्रमाण स्पष्ट करा.
Ans:
- 3 संयोगनाशको गुणो विभागः|
Ans:

4 लिङ्ग त्रिविधम्।

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 शब्दप्रमाण स्पष्ट करा.

Ans:

2 ज्ञानाधिकरणमात्मा।

Ans:

3 अनुमानाचे दोन प्रकार स्पष्ट करा.

Ans:

4 वाक्यार्थाचे ज्ञान होण्यास कारण असणारी तीन गोष्टी स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 वैशेषिकदर्शन व न्यायदर्शन : स्थूल परिचय करा.

Ans:

2 उपाधी म्हणजे काय सांगून उपाधीचे चार प्रकार स्पष्ट करा.

Ans:
